

נוטל פרק אחד ועשרים שבת

קמג.

עין משפט גזר מצוה

יב א מיי פ"ד מהל' י"ט
הלכה יא סמג לאוין
עה טושי"ע א"ח סי' תקו
ס"ק צ"ג:
ב ב מיי פ"ו מהל'ט
שבת הלכה טו סמג לאוין
קה טושי"ע א"ח סי' שח
ס"ק צ"ב:
בא ג מיי פ"ב שם
הלכה טו סמג שם
טושי"ע א"ח סי' שכ
ס"ק צ"ד:
בב ד מיי פ"ו מהל' גרבות
הלכה יא טושי"ע א"ח
סי' קפ טושי"ע ד:
בג ה מיי פ"ו מהל'
שבת הלכה טו סמג
לאוין טושי"ע א"ח סי'
סה טושי"ע א"ח סי' שח
ס"ק צ"ג:
בד ו מיי פ"ו מהל'ט
גרבות הל' טושי"ע
א"ח סי' קעט ס"ק א':
בה ז מיי פ"ה מהל'
שבת הלכה כד ופ"ו
הלכה יא סמג לאוין סה
טושי"ע א"ח סי' שח ס"ק
צ"ג:
בח ח מיי פ"ו שם הל' טו
טושי"ע שם ס"ק צ"ג:

התם כיון דמסרה. ומתקלקל ואין ראוי למאכל אדם מאתמול דעמיה עילויה ליתנו לזהמה אע"ג דבשערי של אפוניו ושל עדשים אסרינו לרבי יהודה אע"ג דחזו למאכל בהמה וכן גרעיניו דלעיל צפרק צמה מדליקין (דף כט.) דלמרינו לרבי יהודה אכלן אין מסיקין בגרעיניו^א מ"מ הכא שרי כדפי' התם^ב: ליישוב מהן אור.

נראה לר"ת כפירוש ה"ג דלסרי משום מיקונו מנא דלפירו' זה (ו) דלע"ג דלא מתקלף^א ליה גזרינו שלא יבא לרבי מיקון כלי: **עצמות** וקליפין לא כפירוש הקונטרס דפירש אפילו קשין ואין ראויין לאכילת כלבים ו דהאי תנא אמרינו בגמרא דכרבי שמעון סבירא ליה ור"ש צעי לכל הפחות ראיות למאכל בהמה דקמני מעצמין מעל השלחן פירורין כו' מפני שהוא מאכל בהמה ומוקמניו בגמרא כוומיה^א:

אנו אין לנו אלא ב"ש ברי' בו'. במסכת עדיות לא מיתניא בהדי קולי צ"ש וסומרי צ"ה והיינו כרז נחמן והא דלא מיימי סייעמא מהתם משום דמאי אולמא דהא מהא: **פירורין שאין בהן בית אסור** לאבדן ביד. פי' צקונטי' מדקמני מעצמין ולא קמני זורקין וקשה לרבי דכרישא נמי קמני מגזיין מעל השלחן עכמות וקליפין ולא קמני זורקין אע"פ שמוטר לאבדן ציד ועוד דלמרינו צרכות צריש אלו דכריש (דף כט.) וצ"ה אומרים אש שמש ט"ח הוא נוטל פירורין שיש בהן כוית ומניח פירורין שאין בהן כוית ומסייע ליה לוי ויחנן דלמני פירורין שאין בהן כוית מותר לאבדן ציד וזאי אפשר ליגרס התם אסור ונראה לר' דהכא גרסי' מותר ודייק מדלטרין למימני מפני שהוא מאכל בהמה דהיינו משמע דלא חזי לאדם והוו כשאר מאכל בהמה ומותר לאבדן. מ"ר:

ואם לאו אין מקנחין בו. איש ספרים דלרבי וכו"ש צין צין וצין כך מקנחין צו ולא יתכן דלמני בגמרא דצאין לו עור צית אחיה אפילו ר"ש מודה דלסור משום דפסיק רשיה הוא וה"ר יצחק מדניפירא גרס צין כך וצין כך אין מקנחין צו כרבי יהודה דלמני דבר שאין מתכוין אסור ואין נראה לר"י צו רבי יהודה אע"ג דלמני לא חזי למאכל אדם מאתמול דעמיה עילויה ליתנו לזהמה אע"ג דבשערי של אפוניו ושל עדשים אסרינו לרבי יהודה אע"ג דחזו למאכל בהמה וכן גרעיניו דלעיל צפרק צמה מדליקין (דף כט.) דלמרינו לרבי יהודה אכלן אין מסיקין בגרעיניו^א מ"מ הכא שרי כדפי' התם^ב: ליישוב מהן אור. נראה לר"ת כפירוש ה"ג דלסרי משום מיקונו מנא דלפירו' זה (ו) דלע"ג דלא מתקלף^א ליה גזרינו שלא יבא לרבי מיקון כלי: **עצמות** וקליפין לא כפירוש הקונטרס דפירש אפילו קשין ואין ראויין לאכילת כלבים ו דהאי תנא אמרינו בגמרא דכרבי שמעון סבירא ליה ור"ש צעי לכל הפחות ראיות למאכל בהמה דקמני מעצמין מעל השלחן פירורין כו' מפני שהוא מאכל בהמה ומוקמניו בגמרא כוומיה^א:

אנו אין לנו אלא ב"ש ברי' בו'. במסכת עדיות לא מיתניא בהדי קולי צ"ש וסומרי צ"ה והיינו כרז נחמן והא דלא מיימי סייעמא מהתם משום דמאי אולמא דהא מהא: **פירורין שאין בהן בית אסור** לאבדן ביד. פי' צקונטי' מדקמני מעצמין ולא קמני זורקין וקשה לרבי דכרישא נמי קמני מגזיין מעל השלחן עכמות וקליפין ולא קמני זורקין אע"פ שמוטר לאבדן ציד ועוד דלמרינו צרכות צריש אלו דכריש (דף כט.) וצ"ה אומרים אש שמש ט"ח הוא נוטל פירורין שיש בהן כוית ומניח פירורין שאין בהן כוית ומסייע ליה לוי ויחנן דלמני פירורין שאין בהן כוית מותר לאבדן ציד וזאי אפשר ליגרס התם אסור ונראה לר' דהכא גרסי' מותר ודייק מדלטרין למימני מפני שהוא מאכל בהמה דהיינו משמע דלא חזי לאדם והוו כשאר מאכל בהמה ומותר לאבדן. מ"ר:

ואם לאו אין מקנחין בו. איש ספרים דלרבי וכו"ש צין צין וצין כך מקנחין צו ולא יתכן דלמני בגמרא דצאין לו עור צית אחיה אפילו ר"ש מודה דלסור משום דפסיק רשיה הוא וה"ר יצחק מדניפירא גרס צין כך וצין כך אין מקנחין צו כרבי יהודה דלמני דבר שאין מתכוין אסור ואין נראה לר"י צו רבי יהודה אע"ג דלמני לא חזי למאכל אדם מאתמול דעמיה עילויה ליתנו לזהמה אע"ג דבשערי של אפוניו ושל עדשים אסרינו לרבי יהודה אע"ג דחזו למאכל בהמה וכן גרעיניו דלעיל צפרק צמה מדליקין (דף כט.) דלמרינו לרבי יהודה אכלן אין מסיקין בגרעיניו^א מ"מ הכא שרי כדפי' התם^ב: ליישוב מהן אור. נראה לר"ת כפירוש ה"ג דלסרי משום מיקונו מנא דלפירו' זה (ו) דלע"ג דלא מתקלף^א ליה גזרינו שלא יבא לרבי מיקון כלי: **עצמות** וקליפין לא כפירוש הקונטרס דפירש אפילו קשין ואין ראויין לאכילת כלבים ו דהאי תנא אמרינו בגמרא דכרבי שמעון סבירא ליה ור"ש צעי לכל הפחות ראיות למאכל בהמה דקמני מעצמין מעל השלחן פירורין כו' מפני שהוא מאכל בהמה ומוקמניו בגמרא כוומיה^א:

התם כיון דמסרה. מעייה אזי מלנע ליה עד אורתא: **מאסמול דעמיה עויה.** לשונא וצין השמשות נמי מוכן לזהמה הוה: אור. פורגין דסתם עלים להסקה ניתנו ולא לנטול כל: ואוד ששנר. ציו"ט: **בשברי כלים.** ששצברו היום דהוו להו נולד: ש"מ. דכרבי יהודה סבירא ליה דאית ליה מוקלה:

מתני' מעצמין. צדיים מעל השלחן: **עלמות.** קשין שאין ראויין לכלב: **וקליפין.** של אגוזים דליית להו לצ"ש מוקלה: **וצ"ה אומרים מסלק את העטבלא.** שיש תורת כלי עליה אבל לא ינטול הקליפין צדיים כרבי יהודה: **מעצמין מעל השלחן.** סתמא היא: **פירורין פחות מכזים.** וכ"ש כוית דמפרש טעמא שהם מאכל בהמה: **ושער של אפוניו.** שרביטין של קטנית שהקטנית גדל בהם: **אפוניו.** יי"ש"ש: **עור צים אחיה.** (א) צית אחיהן של עור שאחזו בו: **מקנחין צו.** טבלא: אין מקנחין צו. ששאווחו נחטט צין אכזעמיו: **ניעל שצטפ.** כשהוא נגזב: ואינו מקבל טומאה. דלינו לא כלי עץ ולא צגד ולא שק ולא מתכת: **גב' אנו אין לנו.** אנו סומכין על משמנו כמות שהיא שניה אלא מוחלפת שיעמיה וצ"ש כרבי יהודה כו': **אסור לאבדן ציד.** מדקמני מעצמין צדיים ולא זריק להו: דליש ליה מוקלה. דאי ר' יהודה מאתמול לאו לזהמה קיימי שהי האוכל היה עמהן והיום לוקח מהם: שאין מתכוין. **של תמרים והם** לזהמה: **ארמייתא.** תמרים עכמיה וצ"ש הם ומאכילין התמרים עמנו לזהמה הלכך אגב אימייהו לזהמה נמי קיימי: **פרסייתא.** תמרים טובים הם ואין מאכילין אותן לזהמה: **כל צרכו.** משתמש צו ואין כחן משום ציון וממחהו בתצטיל: **לקנא דמיה.** ספל של מים: גרף של ריעי. צוצכן לפניו כשאוכל התמרים עד שנמאסות צעינו ונטולין אותן מפניו כגרף של ריעי ומתנו לזהמה: **זריק להו בלישניו.** אל עבר השלחן: **אחורי המטה.** שהוא מיסב עליה:

הדרן עלך נוטל

ענין רש"י

פרורין שפיר חתיה. יישי"ש. בקיה סוג אפונה.

מוסף תוספות

א. והתם נמי [כיון דלא חזו אלא לחיות או להסקה. רע"ה] ע"ה. מאתמול דעמיה עילויה להסיר הרעינין כשאיכל התמרים למחר [ויסיק [בהם]. מוס' ה"א"ש שם]. ואמאי חשיב לוי טפי נולד ממיניה דבר אורז. לא לעיל טע. ד"ה אגב. ב. (דהתם) [דהכא] בר אורזא נחטט מעי"ט ואין המיעים צריכים לאוח וכו'ן דמבעוד יום דעמיה למיתביה לשונא אם יסירוהו חשיבה הכנה מעלייתא אבל [הכא] הרעינין צריכין לעוד וחשיב כאוכל עצמו על שיאכל התמרים ודאם הי' מפרישן מן האוכל. הי' האוכל מתקלקל. מוס' ה"א"ש [לכך חשיב להו נולד ולא מהני מה שדעונו עליהם מאתמול. מוס' לעיל טע. ד"ה אגב. ג. יתקטפ' מוס' ה"א"ש: מתקנא. א. אבל כשאנו דארי למאכל בהמה הרי כמו צדירות שבתורה. מוס' ה"א"ש ראי' שרי מודה דאסור כיון שאין תורת כל עילויה. מ' ה"ה. לכך נ"ל שהם ראויים למאכל בהמה כגון עצמות רבים וקליפין פתוחים. ובי"ה סביר כיון דלא חזי למאכל אדם לא. מוס' פ"ה ב. ד"ה מגניסין. ה. שאם היה אסור לאבין ביד הוה במשמע דתורת אובליקן לאדם הן ופשיטא דמותר לטלטלן כשאר אובליקן הראויין לאדם. ומאי קמ"ל. שיש לה"ק. ו. לא שריין לכתחילה אלא דבר המותר לאדם חשוב. ומנ"ץ.

הדרן עלך נוטל

הוא בגמרא משמע דכרישא מודה ר' יהודה (א) דלמני אימא סיפא ספוג אש יס לו עור צית אחיה וכו'. **אחורי המטה.** שהוא מיסב עליה: **הדרן עלך נוטל**

הדרן עלך נוטל אדם את בנו

אלו הכי דולפי עבד מודה (טובה ג). עושה אדם כל צרכו בפת. צין שמשי צין לפיר אמה ולתמנה בתפסל רומח (יע"ד). וזו חשיבין למוין דולפיין (ביצה בא). וכו' עושיין גרף של ריעי לכתחילה. וכו' מותר לגרס שהיא דבר מלאו לו כדי שיוציאו (ביצה יז). נתי דמי איתיה קמן מלקיין ליה. אבל לאחיי קמן או לחמלן לא לגביה כי היכי דנמאס עלן ופסקיה מי שרי (שם בא). הדרן עלך נוטל אדם

הגהות הב"ב

(א) במשנה מעצמין מעל השלחן פירורין: (ב) שם מקמניו צין (והה"ל) ת"מ יצ"ב רש"י ומסופות ואלפסי לא גרסי ה"ה"א אלא מפני שהעמיה להחמיר משמע דגרס לה: (ג) גב' מעצמין מעל השלחן פירורין: (ד) תוס' ד"ה לטול וכו' דלפירו' זה אע"ג: (ה) ד"ה ושל לאו וכו' מודה ר' יהודה דאמרין אחיה:

מוסף רש"י

אור. עך לעשות אור לתור. פורגין נלמ' וטעמא משום דלא נחמו אלא להסקי אלא א"כ עשה לוי מנעד. וכו' (ביצה ג). שמיסיקין בכלים. דגני טלטול נמי ניתנו ומתנוולין מן הסיקין (ביצה ג). ואין מסיקין בשברי כלים. ששנצו ציו"ט, דהשחא לא חזי לנטולין וכו' משום דחזו להסקה, חמולא לא נכדי קיימא (שם) שצברו צו ציוס דהוה לוי נולד (שם ב). מצבידין. שבת. עצמות. שאין ראויין לאכילת ליה וקליפין. קליפי אגוזים ולא חשיבין למוקלה (ביצה ג). ובית הלל אומרים. צין מנטולין אותן צדיים שמוקלה הן, אלא משלק את העטבלא שיש תורת כלי עליה ומנעד (שם). אנו אין לנו. כשיטת משנה זו לפי שמוחלפת סימניה. אלא כך ששמי ממוחטט ד"ש כר' יהודה ומתמרי. וצ"ה כר"ש (שם). מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות. כזומר אמתוך ליה בהמה זו שצבת אפי' ויהי שמתנו, דכיון דאי שמייהו שלא תמות מתכוין כפי' ליה. וכו' אמרינו דבר שאין מתכוין מותר כגון היכי דלמני ליה בלא אסור. כגון גורר אדם מטה כשאן ופסקל ולבדן שלא יתכוין לעשות חרין. כי עבד מן חרין דהוה מנאכלה מגורלה לא מייחיה.

רבינו אבא

ומסקנא דשומעתא דנהב כ"ר יהודה ס"ל. ופשטוה הוא מתני' בה"א מגזרייהו מעל השולחן עצמות וקליפין וכו'. אמר רב בחנן אנו אין לנו אלא ב"ש כר' יהודה וכו' ר' שמעון. מעצמין מעל השלחן פירורין כו' פחות מדי. מסייע לוי ר' יהודה אע"ג דלמני לא חזי למאכל אדם מאתמול דעמיה עילויה ליתנו לזהמה אע"ג דבשערי של אפוניו ושל עדשים אסרינו לרבי יהודה אע"ג דחזו למאכל בהמה וכן גרעיניו דלעיל צפרק צמה מדליקין (דף כט.) דלמרינו לרבי יהודה אכלן אין מסיקין בגרעיניו^א מ"מ הכא שרי כדפי' התם^ב: ליישוב מהן אור. נראה לר"ת כפירוש ה"ג דלסרי משום מיקונו מנא דלפירו' זה (ו) דלע"ג דלא מתקלף^א ליה גזרינו שלא יבא לרבי מיקון כלי: **עצמות** וקליפין לא כפירוש הקונטרס דפירש אפילו קשין ואין ראויין לאכילת כלבים ו דהאי תנא אמרינו בגמרא דכרבי שמעון סבירא ליה ור"ש צעי לכל הפחות ראיות למאכל בהמה דקמני מעצמין מעל השלחן פירורין כו' מפני שהוא מאכל בהמה ומוקמניו בגמרא כוומיה^א: